

तन्तु सुप्त पुरोद्याने गङ्गायां प्रक्षिपामहे । अथ तस्मादवरज श्रेष्ठं चैव युधिष्ठिरं ।
प्रसह्य बन्धने बद्धा प्रशासिष्ये वसुन्धरा । एवं स निश्चयं पापः कृत्वा दुर्योधनस्तदा । नित्यमेवान्तरप्रेक्षी भीमस्यासीन्महा
त्मनः ।

ततो जलविहारार्थं कारयामास भारत । चैलकम्बलवेशानि विचित्राणि महानि च ।
सर्वकामैः सुपूर्णानि पताकोच्छ्रायवन्ति च । तत्र सञ्जनयामास नानागाराण्यनेकशः । ४८८५
उदकक्रीडनं नाम कारयामास भारत । प्रमाणकोट्यां तं देशं स्थलं किञ्चिदुपेत्य ह ।
भक्ष्यं भोज्यञ्च पेयञ्च चोष्यं लेह्यमथापि च । उपपादितं नरैस्तत्र कुशलैः सुदकर्मणि ।
न्यवेदयंस्तत्पुरुषा धार्तराष्ट्राय वै तदा । ततो दुर्योधनस्तत्र पाण्डवानाह दुर्मतिः ।
गङ्गां चैवानुयास्याम उद्यानवनशोभितां । सहिता भ्रातरः सर्वे जलक्रीडामवाप्नुमः ।
एवमस्त्विति तं चापि प्रत्युवाच युधिष्ठिरः । ते रथैर्नगराकारैर्देशजैश्च गजोत्तमैः । ४८८६
निर्ययुर्नगराच्छूराः कौरवाः पाण्डवैः सह । उद्यानवनमासाद्य विमृज्य च महाजनं ।
विशन्ति स्म तदा वीराः सिंहा इव गिरेर्गुहां । उद्यानमभिपश्यन्तो भ्रातरः सर्वे एव ते ।
उपस्थानमृहैः शुभ्रैर्व्वलभीभिश्च शोभितं । गवाक्षकैस्तथाजालैर्यन्त्रैः साञ्चारिकैरपि ।
सम्पार्जितं सौधकारैश्चित्रकारैश्च चित्रितं । दीर्घिकाभिश्च पूर्णाभिस्तथा पुष्करिणीभिर्हि ।
जलं तच्छुशुभे क्वन्नं फलैर्जलरुहैस्तथा । उपच्छन्ना वसुमतो तथा पुष्पैर्ययुर्त्तुकेः । ४८८७
तत्रोपविष्टास्ते सर्वे पाण्डवाः कौरवाश्च ह । उपच्छन्नान्वहन् कामांस्ते भुञ्जन्ति ततस्ततः ।
अथोद्यानवरे तस्मिंस्तथाक्रीडागताश्च ते । परस्परस्य वक्त्रेभ्यो ददुर्भक्ष्यास्ततस्ततः ।
ततो दुर्योधनः पापस्तद्भक्ष्ये कालकूटकं । विषं प्रक्षिपयामास भीमसेनजिघांसया ।
स्वयमुत्थाय चैवाथ हृदयेन क्षुरोपमः । स वाचाऽमृतकल्पश्च भ्रातृवच्च सुहृद्यथा ।
स्वयं प्रक्षिपते भक्ष्यं बद्ध भीमस्य पापकृत् । प्रतीक्षितं स्म भीमेन तं वै दोषमजानता । ४८८८
ततो दुर्योधनस्तत्र हृदयेन हसन्निव । कृतकृत्यमिवात्मानं मन्यते पुरुषाधमः ।
ततस्ते सहिताः सर्वे जलक्रीडामकुर्वन्त । पाण्डवा धार्तराष्ट्राश्च तदा मुदितमानसाः ।
क्रीडावसाने ते सर्वे शुचिवस्त्राः खलङ्कृताः । दिवसान्ते परिश्रान्ता विहृत्य च कुरुद्वहाः ।
विहारावसथेभ्येव वीरा वासमरोचयन् । खिन्नस्तु बलवान्भीमो व्यायामाभ्यधिकं तदा ।
वाहयित्वा कुमारांस्तान्जलक्रीडागतांस्तदा । प्रमाणकोट्यां वासार्थं सुखापावाय तत् स्थलं । ४८८९
शीतं वातं समासाद्य श्रान्ता मदविमोहितः । विषेण च परीताङ्गो निश्चेष्टः पाण्डुनन्दनः ।
ततो बद्धा क्षतापाशैर्भूमं दुर्योधनः स्वयं । मृतकल्पं तदा वीरं स्थलाज्जलमपातयत् ।
स निःसंज्ञो जलस्थान्तमथ वै पाण्डवेऽविशत् । आक्रामन्नागभवने तदा नागकुमारकान् । ततः संमेत्य बद्धभिस्तदा नागै
र्महाविषैः । अदृश्यत भृशं भीमो महादंष्ट्रैर्विषोल्बणैः ।
ततोऽस्य दृश्यमानस्य तद्विषं कालकूटकं । हतं सर्पविषेणैव स्थावरं जङ्गमेन तु ।